

EØS-AVTALEN GRIPER INN I DET KOMMUNALE SELVSTYRET:

EU truer kommunen din

■ Kommunale tjenester som svømmehall, SFO, kino og kulturskole kan bli mye dyrere om regjeringen legger seg flat for EØS-regler. s. 4–5

**Bli
medlem
i Nei til EU!**

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN OG
EPOSTADRESSE> til
2090 (200,-)

FOTO: OSLO RÅDHUS AV JORGE LÁSCAR, UNDER CREATIVE COMMONS LISENS. BILDET ER MODIFISERT

Nei-alliansen gjorde jobben

Rådsmøtet i vår hadde rekord-påmelding, og leder i Bondelaget, Lars Petter Bartnes minnte Nei til EUs tillitsvalgte om viktigheten av å beholde bredden i nei-alliansen.

Når vi ser 25 år tilbake, vet vi at det ikke var noen selvsagt seier som gjorde at vi fortsatt står utenfor EU. Det var samarbeid, laginnsats og ufattelig mye dugnad og hardt arbeid som gjorde at Norge stemte nei til å bli med i unionen EU for 25 år siden.

Nei til EU har jobbet hver eneste dag disse 25 årene for at Norge fortsatt skal være utenfor EU. Vi er den eneste troverdige organisasjonen som kan gjøre denne jobben. Men vi kan ikke gjøre den alene. Det var den brede og folkelige alliansen som bidro til seieren i 1994. Og i et jubileumsår er det viktig å lytte til lederen i Bondelaget om viktigheten av å beholde bredden!

Nei til EU som medlemsorganisasjon hadde på det meste 145 000 betalende medlemmer i 1994. Samtidig var Nei til EU et samarbeidsforum for nei-organisasjonene. Fra april 1994 ble nei-alliansen trukket inn i et organisert samarbeid med stadig oftere møter. I nei-alliansen regner vi Nei til EU, Sosialdemokrater mot EU, nei-partiene, Naturvernforbundet, Natur og Ungdom, fagforbund og landbruksorganisasjonene.

Nei-alliansen samarbeidet blant annet helt konkret om informasjonsmaterieell som ble produsert, trykt og ikke minst distribuert til fantastisk mange på alle steder. 160 ulike trykksaker ble produsert i 1994. Fakta var viktig, folk skulle kunne stå i en diskusjon. I mars 1994 deltok 12 000 medlemmer i utdelingen av 1,8 millioner eksemplarer av Lesebok 1994.

Nei til EU var også en av de første organisasjonene med egen hjemmeside. At internett ble brukt på en såpass klok måte ut ifra de ressursene som fantes i 1994, skyldtes at Nei til EUs første leder, Kristen Nygaard, var en dataguru med både et nettverk og en kunnskap av de sjeldne.

Nei-argumentene nådde akkurat så bredt som Kristen Nygaard ønsket. Han gjentok stadig at kampen skulle føres i møte mellom vanlige folk, i familien, blant venner, på jobb, på buss og i båt, i butikken og rundt pølseboden. I tillegg husker mange han for ordene «Ja-sida har makt, media og millioner. Vi har menneskene!».

Det er imponerende å lese i boka *Folket sa Nei* av Dag Seierstad om den viktige organiseringen av alle disse menneskene. De fem avdelingene; administrasjonsavdeling, organisasjonsavdeling, politisk avdeling, informasjonsavdeling og medlems- og utsendingsavdeling. Og om de fire utvalgene; faglig utvalg, kvinneutvalg, samepolitisk utvalg og studentutvalg. Alt koordinert på en stødig og samlende måte av generalsekretær Guro Fjellanger. Det var med sorg vi mottok beskjeden om at Guro Fjellanger døde bare 55 år gammel i starten av påsken i år. Guro var en organisasjonsbygger, og vi vil huske henne som tillitsfull, sterk og tydelig.

Det er nettopp alle menneskene jeg vil trekke fram i takknemlighet i et jubileumsår. Enkelte sto fremst i kampen, som Anne Enger og Kristen Nygaard. Det kostet nok mye mer enn mange forstod: hardt arbeid, utallige

reisetimer, debatter og skittkasting. Men det var så mange flere som bidro. På kontoret har jeg en plakett om Fri flyt av kunst, det var jo rett og slett alle yrkesgrupper og alle slags folk som sto i nei-kampen. Takk til dere alle som bidro på ulikt vis, til alle dere som var med på å stemme nei, og til dere unge som fortsetter kampen sammen med oss i dag.

25-årsjubileet for neiseieren skal vi markere og feire gjennom året i år, og det er også en fin anledning til å få flere med på laget. Vi trenger stadig nye medlemmer for å holde oppe trøkket.

Jeg ser fram til jubileumsfester blant annet i Tromsø og Oslo i november. Men det er hverdagene som er viktige, og Nei til EU skal fortsatt stå i EU- og EØS-kampen hver dag. Fordi det er best for folkestyre, miljø og solidaritet at Norge fortsatt er utenfor EU.

AV KATHRINE KLEVELAND

Leder i Nei til EU

kathrine.kleveland@neitileu.no

Tegning: Pål Hansen, alias UKRUT.no

Det markedsliberale overtaket i EU og EØS

Da **europæiske sosialdemokrater** gjorde EU-traktater til de herskende tankene.

Fagbevegelsen i samfunnskampen – kan den stå imot presset fra kriser, markedsliberalisme og høyrepopulisme? Det spørsmålet stiller Asbjørn Wahl i ei bok som ser utviklingen i verden fra mange synsvinkler.

Boka tar for seg politiske kamper der grunnleggende samfunnskrefter står mot hverandre og viser hvordan maktforhold i arbeidslivet avgjør om det går oppover eller nedover for dem som er mest prisgitt den såkalte «utviklingen».

For folk flest i Norge kom det store vendepunktet med kriseforliket i 1935. Kjernen i det som skjedde, var enkel nok: Gjennom stadig sterkere organisering og beinhard kamp var arbeidsgiverne til slutt blitt pressa til å godta et historisk kompromiss. En «hovedavtale» sikra forhandlings- og streikeretten til ansatte, mens arbeidsgiverne fortsatt skulle ha styringsretten på arbeidsplassen.

Samme året ble det inngått et kriseforlik mellom Arbeiderpartiet og Bondepartiet som gjorde det mulig for Arbeiderpartiets mindretallsregjering å rette ei hjelpende hand til de altfor mange som var ramma på kropp og sjel av de lange og vonde kriseåra mellom verdenskrigene.

Asbjørn Wahl har alltid vært opptatt av å se sosiale utviklingstrekk i lys av globaliseringa. Budskapet i boka er tydelig: Kampen om globaliseringa er sosial, ikke nasjonal. Det er kapitalkreftene som må tøyles, ikke grensene som må stenges.

Utover på 1980-tallet ga regjering etter regjering opp alt de hadde utvikla av kontroll med kapitalflyten over grensene. Det førte til et dramatisk maktskifte i arbeidslivet. Det ble både enklere og mer fristende for bedriftsledelsen både på store og små bedrifter å flytte produksjon og/eller investeringer ut av landet – eller i det minste true med å flytte.

Samtidig spredte andre sider ved

Gro Harlem Brundtlands regjering fortsatte innføringen av markedsliberalismen i Norge fra 1986.

FOTO: WORLD ECONOMIC FORUM

Sosialt brutale, nyliberale løsninger ble satt inn og spikra fast i pakter og regelverk. Slik gjorde europeiske sosialdemokrater EU-traktater til de herskende tankene.

DAG SEIERSTAD

Standpunkt 2–2019

markedsliberalismen seg også fra land til land. I Norge ble den innført av Willoch-regjeringene med høyt lydnivå fra 1981 og fulgt opp av Brundtland-regjeringen fra 1986 – med mindre bruk av fanfarer.

I EU ble det såkalte «indre markedet» det grunnleggende vendepunktet. Et lovprogram på 280 rettsakter skulle innen 1992 sikre at konkurransen i flest mulig bransjer og sektorer skulle foregå mest mulig uhindra av nasjonale og lokale markedsinngrep.

Her i Norge gjorde EØS samme jobben. EØS-avtalen satte press på viktige trekk ved «den norske modellen»

AV DAG SEIERSTAD

Medlem av rådet i Nei til EU

standpunkt@neitileu.no

Fagbevegelsen i samfunnskampen

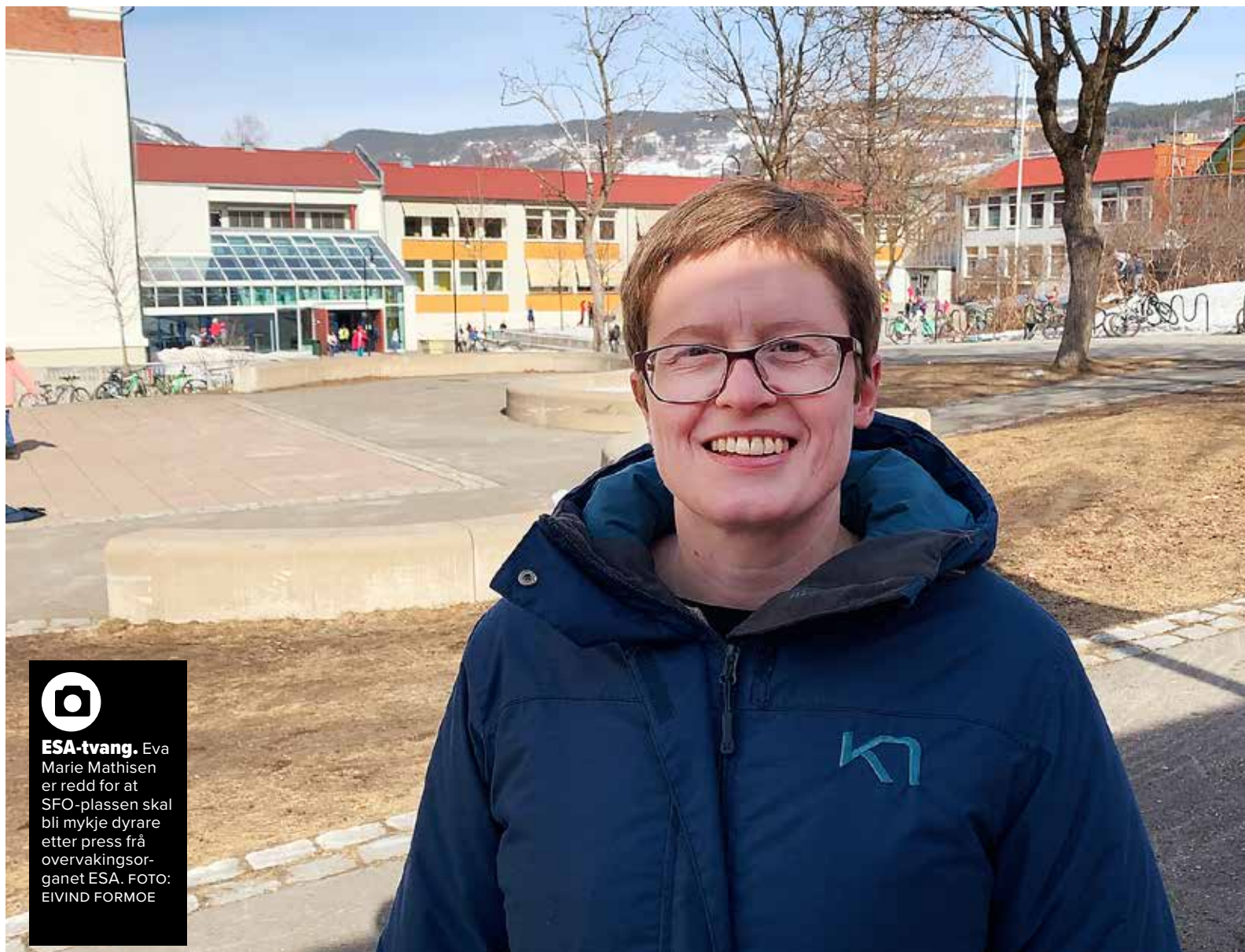
■ Av Asbjørn Wahl
■ Progressivt forlag, 2018

i arbeidslivet ved å øke konkurransen mellom bransjer og bedrifter i Norge, og viktigst: ved å øke konkurransen fra bransjer og bedrifter i EU-området.

Finanskrisa i 2007 og 2008 endte i ei sosial krise skapt av den krisepolitikken som ble satt inn, en krisepolitikk som i stat etter stat skulle gjenvinne konkurranseevnen ved å ta kjøpekraft fra lønnstakere, pensjonister og offentlige instanser. Det ble en håpløs blindvei fordi EU-land konkurrerte mer med hverandre enn med land i andre verdensdeler.

Det dystreste bakteppet for denne krisepolitikken er at overalt i EU hadde sosialdemokrater samme svar som høyresida: Sosialt brutale, nyliberale løsninger ble satt inn og spikra fast i pakter og regelverk. Slik gjorde europeiske sosialdemokrater EU-traktater til de herskende tankene.

I dag ligger halvparten av de sosialdemokratiske partiene i Europa med knekt rygg. Her i Norge brukes ikke EØS-erfaringene av LO- og Ap-ledelsen til å mobilisere til folkelig motstand mot kapitalkreftenes økende overtak i arbeidslivet. Kadre verken skolerer eller stålsettes til å møte kapitalmakt med faglig og politisk motmakt. Sosialdemokrater vinner verken handlekraft eller velgere nok før de tar opp kampen mot det markedsliberale overtaket på EUs indre marked og i EØS. Går Arbeiderpartiet noen gang inn i den kampen?

ESA-tvang. Eva Marie Mathisen er redd for at SFO-plassen skal bli mykje dyrare etter press frå overvakingsorganet ESA. FOTO: EIVIND FORMOE

ESA VIL TVINGE FRAM DYRARE KOMMUNALE TENESTER:

– EØS gjer SFO dyrare

– Nei til EU tar kampen for å hindre at EU og EØS får styre i norske kommuner. Difor er eg medlem i Nei til EU, seier **Eva Marie Mathisen**.

Regjeringen vurderer no ei prisknase for kommunane. Det regjeringsoppnemnde Hjelmeng-utvalet har foreslått at det skal innførast eigne reknskap og skatteplikt for sokalla «økonomisk aktivitet» i kommunene.

Næringsminister Torbjørn Røe Isaksen (H) har bestilt ei ny utgreiing om dei økonomiske konsekvensane av framlegga, noko som gjer at saka ikkje vil vere avgjort før etter valet i haust.

Uansett meiner overvakingsorganet ESA i EØS at det offentlege har urettvisse fordelar og har opna sak mot Noreg. Dei foreslår at delane av kommunale

verksemdar som kan konkurrere mot private, vert skilt ut i eigne selskap.

Om ESA får gjennomslag for sitt syn, vil kommunale tenester kunne bli veldig mykje dyrare.

SFO-plass til 10 000 kr? Nei takk!

Eva Marie Mathisen bur i Saksumdal i Lillehammer kommune og er mor til ein gut som går i SFO.

– Kommunale tenester som symjehall, SFO, kino og kulturskule er kommunale tenester som kan bli mykje dyrare om regjeringa legg seg flat for EØS-reglar, seier Eva Marie Mathisen.

Ein SFO-plass kan kome til å koste

Bli medlem

Gjer som Eva Marie og bli medlem i Nei til EU!
neitileu.no/
bli-medlem

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

10 000 kroner per måned, viser ein rapport laga for KS.

– Forslaga kjem etter krav frå overvakingsorganet ESA og vil føre til byråkratisering og press for meir privatisering og bruk av marknadsprinsipp på offentlege tenester. I tillegg til høgre pris, kan mindre kommunar bli nøydde til å kutte i opningstider og tilbod, seier Eva Marie Mathisen.

ESA-krav

All økonomisk aktivitet i kommunane sin regi skal drivast på «marknadsmessige vilkår». Framlegga kjem etter krav frå overvakingsorganet ESA. ESA meiner skattefritak og konkursforbod gjev offentlig verksemd fordelar i konkurransen med private aktørar frå EØS-området.

EØS BRUKES TIL PRIVATISERING:

– EØS har gitt uventede virkninger

– Det er helt opplagt at SFO kan bli skattelagt. Det finnes nærliggende private tilbud, SFO er ikke obligatorisk og det er høy egenbetaling, sier **LOs tidligere sjeføkonom Stein Reegård.**

Uttalelsen kommer fra LOs tidligere sjeføkonom Stein Reegård, som innledet om Hjelmengutvalgets rapport om offentlige tjenester og konkurranse på Nei til EUs faglige konferanse i Oslo i november i fjor.

Reegård arbeidet nå særskilt med EØS-avtalen i LO, og han representerte LO i Hjelmengutvalget – som har navn etter utvalgsleder professor Erling Hjelmeng.

EØS brukes til privatisering

– Vi ser at EØS utnyttes til privatisering. Det er regjeringens tilnærming til dette og nedsettingen av utvalget. Oppgaven var å foreslå tiltak som «kan styrke konkurransen», som regjeringen uttrykte det, påpeker Reegård. Han fortsetter:

– Når de snakker om «like vilkår» mellom private og offentlige aktører, er det kodeord for marked og konkurranse. Dette handler om å øke skattene, for det offentlige. Hvis kommunen har for mange badegjester i svømmehallen, skal det skilles ut og så skal man betale skatt. Dette er forestillingen om at offentlig sektor er i veien for næringslivet.

– SFO kan bli omfattet

Reegård viser til at ESA har tatt opp dette før, og nevner saken med Kippermoen treningssenter i Mosjøen. Her konkluderte ESA med at det forelå konkurransevridende offentlig støtte til det kommunale idrettssenteret.

SFO kan bli omfattet. LOs Stein Reegård på Nei til EUs konferanse på Kulturhuset 9. november 2018. FOTO: MORTEN HARPER

På den andre siden lot ESA for eksempel saken om Finnmarkshallen ligge, men slo fast at bruken av hallen må følges nøye for å påse at det ikke er konkurransevridende støtte.

Reegård advarer om at skolefritidsordninger (SFO) kan møte krav om skatt, og Hjelmengutvalget mener SFO kan bli omfattet.

– Etter min mening er det helt opplagt at SFO burde vært skattelagt ut fra denne logikken. Det finnes nærliggende private tilbud, SFO er ikke obligatorisk, og det er høy egenbetaling. ESA har sagt at dette skal gå fri, men det tror jeg er fordi de sitter der nede i Brussel og ikke aner hvordan SFO drives.

ESA presser på

Bakteppet for utvalget er at overvåkingsorganet ESA på grunnlag av EØS-avtalens regler har reist krav om selskapsskatt for statlig og kommunal virksomhet som er såkalt «markedsnær», samt å fjerne statsgarantien som offentlige virksomheter nyter godt av.

AV MORTEN HARPER

morten.harper@neitileu.no

PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

Grunnlovens § 115 og ACER-saken – kr 80

dig format. 52 sider.

Betenkning om konstitusjonelle spørsmål i ACER-saken, skrevet av professor dr. juris Hans Petter Graver ved Universitetet i Oslo. Graver gir også en bredere gjennomgang av EUs etablering av byråer på en rekke ulike områder. Utgitt som pamflett i hendig format. 52 sider.

EU-guiden: Verden er større enn EU – kr 60

Nei til EUs skriftserie VETT nr 2 2019 er en ny utgave av EU-guiden, med lett tilgjengelig innføring i EU-systemet, hva som er hovedproblemene med unionen og hvilke muligheter og fordeler Norge har utenfor EU. Heftet dekker fem tema: Folkestyre, solidaritet, velferd og arbeid, miljø og ressurser samt handelfrihet. Det gir også en fremstilling av hvordan EU styres. Leserne kan prøve egne kunnskaper i en EU-quiz. 48 sider i farger.

EUs finansregler – en tikkende bombe? – kr 60

Bankunion, finanstilsyn og kapitalmarkedsunion. Det er hovedstolpene i den finansielle unionen. Store deler av regelverket kommer også til Norge gjennom EØS-avtalen. Nei til EUs skriftserie Vett nr. 1 2019 undersøker faren for en ny gjeldskrise. 48 sider i farger.

Flotte foldere

- EU truer kommunen din
- ACER: Norsk kraft skal styres fra Norge
- ny utgave
- Vervefolder

Aktuell analyse og fakta

- Spørsmål og svar om Jernbanepakke IV
- Brutto ACER-forutsetninger
- ESA-krav om taxi-frislipp
- Robot for EUs forsvarsstrategi
- Opphavsrettsdirektivet
- Islands sluttspill om ACER
- Markedsadgang og EØS – foredrag

Les på nett: www.neitileu.no

Last ned fra Nei til EUs nettsider:
www.neitileu.no

Første kontaktmøte mellom Reidun Berntsen Heggen, Kathrine Kleveland, Pål Trautmann Olerud og Thomas Haug, ledere og generalsekretærer i Ungdom mot EU og Nei til EU. FOTO: EIVIND FORMOE

NY LEDER I UNGDOM MOT EU:

– Et solidarisk nei til EU

– Solidaritet er det viktigste for meg og den viktigste grunnen for meg å være med i Nei til EU, sier **Ungdom mot EU-leder Reidun Heggen.**

For den nye Ungdom mot EU-lederen, Reidun Berntsen Heggen, var det solidariteten som var veien inn i nei-bevegelsen.

– Hva er solidaritet? Det er hjelp til selvstendighet. Det er ikke for å være snill, men fordi det neste gang kan være oss. Veldig kan være mer til skade enn til nytte. Det må man tenke på når man er opptatt av solidaritet.

Reidun Bernsten Heggen er 26 år og kommer fra Bærum i Akershus. De siste årene har bodd i Tromsø der hun har studert statsvitenskap. Hun har bakgrunn fra Sosialistisk Ungdom og var lokallagsleder i Tromsø Sosialistiske Ungdom og jobbet som forsknings- og likestillingsansvarlig ved Studentparlamentet i UiT.

– EU handler ikke om solidaritet

Reidun har vært medlem i Ungdom mot EU siden 2013. Det siste året har hun vært politisk nestleder i Ungdom mot EU

– EU-prosjektet handler ikke om

solidaritet. Det handler om å tjene mest mulig penger i EU. Gang på gang lover EU at man skal bli bedre på flyktningspolitikk. Men det ender med at de positive tiltakene er valgfrie for medlemslandene.

– Og EU skryter av at de har stoppet 90 prosent av den ulovlige innvandringen. EU inngår avtaler med grensevaktene i Libya, og da må EU revurdere hvem de stoler på.

– EUs forsøk på å utestenge flyktningsrammer spesielt kvinner og barn, som må vokse opp i flyktingleirer.

Også solidariteten internt i EU mangler.

– Da finanskrisa kom til Hellas, kom EU med strenge kuttkrav som går ut over helsa og utdanninga til folk.

– Kampen mot sosial dumping handler også om solidaritet. Det er ikke arbeidsinnvandrers feil, men systemet. Det er arbeidsgiveren som sender sjåføren ut med en bil som ikke er trygg.

– Vi må ta inn over oss at ikke all

UMEU.no

Les mer om Ungdom mot EU på nettsidene: <https://umeu.no/>

EU-kritikk er god EU-kritikk. Den som baserer seg på fremmedfrykt, skal vi slå hardt ned på. Vi må møte dette med en god kritikk av EU-systemet som treffer bedre.

Godt samarbeid med Nei til EU

Reidun Heggen ble valgt som ny leder på Ungdom mot EUs landsmøte 3. februar. Allerede et par dager etterpå møttes lederne og generalsekretærene i Ungdom mot EU og Nei til EU til et nyttig og godt kontaktmøte. På møtet ble det diskutert organisasjonsutvikling og medlemsutvikling. Generalsekretær Thomas Haug utfordret Ungdom mot EU på viktige temaer som solidaritet og miljø som viktige deler av vårt nei til EU.

Leder i Nei til EU Kathrine Kleveland syntes det høstes bra ut at den nyvalgte lederen var opptatt av å bygge styret sitt og bruke kompetansen deres.

– Jeg ser fram til et fortsatt godt samarbeid med Ungdom mot EU og med Reidun, sa Kathrine.

– Nei til EU ønsker ungdomsorganisasjonen Ungdom mot EU og nyvalgt leder Reidun og det nye styret lykke til, avsluttet Kathrine.

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

RESSURSER VIKTIGERE ENN MARKEDSADGANG:

– Fiskeressursene vil vi styre selv

– Nei til EU tar kampen for å hindre at EU får råderett over fiskeressursene. Derfor er jeg medlem i Nei til EU, sier **Petter Myklebust**.

Petter Myklebust er kystfisker med egen båt fra Flakstad i Lofoten.

– Medlemskap i EU vil føre til at Norge ikke selv kan avgjøre hvordan fiskeressursene skal forvaltes. Havområdene mellom 12 og 200 nautiske mil fra kysten vil da bli felles EU-hav. Her vil det bli EU som fordeler fiskekvotene, og båter fra alle EU-land kan da i prinsippet fiske utenfor kysten vår, sier Myklebust.

– En langsiktig, bærekraftig forvaltning er avgjørende for at fiske fortsatt skal være en viktig næring – særlig for kystsamfunnene.

– EUs egen produksjon av sjømat går stadig nedover, og de er i økende grad avhengig av import. Framtidas handel med EU dreier seg mindre om markedsadgang og mer om ressurstilgang. Da er det Norge som sitter med de gode kortene.

EU får råderett over fisken

Medlemskap i EU fører til at Norge ikke selv kan avgjøre hvordan fiskeressursene skal forvaltes. Det vil være EU som avgjør kvotene og forhandler med tredjeland om kvotefordeling. En langsiktig, bærekraftig forvaltning er avgjørende for at fiske fortsatt skal være en viktig næring – særlig for kystsamfunnene.

EU er en av verdens største sjømatimportører. Norge er verdens nest største eksportør, bare slått av Kina. Når EU mister tilgangen til de store britiske fiskerisonene, vil importbehovet øke enda mer.

EU er en viktig handelspartner, men Norge handler selvsagt også med mange andre regioner. Da er det en fordel å ikke være bundet av EUs felles handelspolitikk og tollunion.

Norges fiskerihøgskole har slått fast at frihandelsavtalene gjennom EFTA gir bedre konkurransevilkår for norsk

Vil styre fiskeressursene.

Kystfisker Petter Myklebust mener medlemskap i Nei til EU er viktig for å sikre at EU ikke får kontroll over norske fiskeressurser.

Les mer om fiskeri

På Nei til EUs nettsider kan du finne mer stoff om EU og fiskeri. neitileu.no/aktuelt/-vi-vil-styre-fiskeressursene-selv.bli-medlem-i-nei-til-eu

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

sjømat enn avtalene EU har utenfor Europa.

EU-fiske utenfor Afrika

EU har inngått fiskeriattaler med en rekke afrikanske land. Det er stor overkapasitet i EU-landenes fiskeflåter, og EU presser derfor på for å få tilgang til nye havområder. Avtalene har møtt sterk kritikk fra fiskerorganisasjoner i disse landene, som hevder at den utenlandske flåten ødelegger ressursene deres.

Utenfor Vest-Afrika er den utenlandske fiskeflåten seksdoblet siden 1960-tallet. EU har flere ganger brukt bistand som pressmiddel for å slippe til i fremmed farvann, blant annet adgang til fiskekvoter utenfor Marokko, Mauritania og Namibia.

EU-nei til omstridt direktiv

■ Meldepliktdirektivet ser ikke til å bli innført likevel. Kathrine Kleveland mener meldepliktdirektivet ville vært det samme som å oppnevne en verge for lokaldemokratiet i kommunene. Men seieren kan være midlertidig, sier Kleveland: – Med parlamentsvalg i EU i mai, vil en ny EU-kommisjon ikke være oppe å gå på en stund, men vi frykter at de vil fremme det på nytt.

EUs energiunion, strømprisene og industrien

■ Dette er tittelen på en ny rapport fra De Facto, utarbeidet av Roar Eilertsen. Rapporten konkluderer med at mange arbeidsplasser i industrien vil være truet. «Syv-åtte lokalsamfunn kan komme til å miste 4000–5000 arbeidsplasser. Den langsiktige konsekvensen av den rådende energipolitikken er at den kraftintensive industrien mister sitt aller viktigste konkurransefortrinn med å være lokalisert i Norge – lave strømpriser.»

EØS – ei verktøykasse for sosial dumping

■ – Dersom jasida har rett i at det ikke finst alternativ til EØS, så forstår eg ikkje hvorfor dei er så redde for ei utgreiing om alternativa, sa Roar Abrahamsen på Nei til EUs faglige konferanse 5. april. Abrahamsen er leiar for avdeling 5 i Fellesforbundet, som no går mot EØS-avtalen. – Mykje av denne sosiale dumpinga kan og bør norske styresmakter ordne opp i sjølv. Men dei har vald å bruke EØS som verktøykasse for å gjennomføre politikken som fører til sosial dumping. Den verktøykassa kan dei ikkje få lov til å behalde.

Nettsamfunnet raser mot EU

■ Internett koker etter at EU-parlamentet godkjente forslaget til nytt opphavsrettsdirektiv. EU hevder å

beskytte journalister, forfattere, fotografer og andre rettighetshavere som blir snytt for vederlag fra teknologigigantene Google, Youtube og Facebook. Motstanderne mener at EU i virkeligheten forsøker å gjøre kål på det frie og usensurerte internettet.

ALLTINGET HAR ACER-SAKEN TIL BEHANDLING:

Snart islandsk sluttspill om ACER

Regjeringen på Island vil unnlate å gjennomføre deler av det omstridte regelverket. Problemet er at det ikke foreligger noen **rettslig bindende unntak** fra EUs tredje energimarkedspakke.

I Islands regjering har fremmet en proposisjon for Alltinget om samtykke til å innlemme EUs tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen.

Motstanden mot energipakken er sterk i den islandske befolkningen og innad i mange av partiene. To av de tre regjeringspartiene har landsmøtevedtak mot å overføre energimyndighet til EU. Aksept av energipakken betyr i realiteten at man blir underlagt EUs energibyrå ACER, med overvåkingsorganet ESA som et formelt bindeledd.

Islandsk LO mot ACER

I slutten av april gikk det islandske LO ut med en klar advarsel mot tilslutning til den tredje energimarkedspakken.

– Vi er skeptiske til den tredje energimarkedspakken. Vi oppfatter at målet med pakken er å gjøre elektrisitet til en vare i et internasjonalt marked. Vi advarer mot det og mener at vi må kunne bestemme over vårt eget energimarked, sier Drífa Snædal til Nationen 30. april. Hun er leder i Alþýðusamband Íslands (AFI), som tilsvarende LO i Norge.

Leder Haraldur Olafsson i Nei til EUs søsterorganisasjon, Heimssyn, gleder seg over vedtaket.

– Jeg syns det er svært positivt at AFI går inn i denne diskusjonen, selv om det ikke var tvil om hvor fagbevegelsen står i denne saka. Flere av de store forbundene har tidligere sagt nei, sier Olafsson til Nationen.

Kan stoppes i folkeavstemning

Haraldur Olafsson mener det er svært sannsynlig at ACER vil bli avvist om det skulle bli folkeavstemning om saken.

Vil stoppe ACER på Island. Heimssyn-leder Haraldur Olafsson sammen med Kathrine Kleve-land på Island i fjor.

Les mer om ACER

På Nei til EUs nettsider kan du finne mer stoff ACER og søksmålet. neitileu.no/kampanjer/acer-soksmalet

AV MORTEN HARPER OG SINDRE HUMBERSET

standpunkt@neitileu.no

– Ett av partiene går inn for folkeavstemning. Det vil være vanskelig for alltingsrepresentantene å gå imot det forslaget, fordi mange har tidligere sagt at de vil ha flere folkeavstemninger. Om det skulle bli en folkeavstemning, er det svært sannsynlig at ACER-pakken blir vraket. Det er svært mange, også en stor gruppe med tidligere regjeringsmedlemmer, som vil at Island skal si nei, forteller Olafsson til Nationen.

Islandske ACER-motstandere mobiliserer nå for fullt mot regjeringens forsøk på å akseptere EUs energipakke. De anser ikke slaget som tapt selv om regjeringen fremmer forslaget for Alltinget. Kampanjen Orkan okkar – «Vår energi» – reiser seg nå fra beredskap til kampmodus.

Ingen ACER-unntak

Den islandske regjeringen viser til en felles uttalelse med EUs energikommissær Cañete som omtaler at det islandske kraftsystemet i dag ikke er koblet til det europeiske kraftmarkedet, og videre hevder at beslutning om utenlandsforbindelser «fullt og helt er islandske myndigheters kompetanse».

Problemet er at Island ikke har noen rettslig bindende unntak fra EUs energipakke. Den islandske regjeringen legger opp til å akseptere at hele tredje energipakke tas inn i EØS-avtalen, slik som norske myndigheter har gjort. ACER, med sete i Ljubljana, får den reelle beslutningsmyndigheten og skriver vedtakene som ESA og deretter den nasjonale reguleringsmyndigheten skal effektivere.

Togpendler.

Kathrine Kle-
veland er selv
togpendler og
kjemper mot at
EU skal få kontroll
over norsk jern-
bane gjennom
jernbanepakke
IV. FOTO: EIVIND
FORMOE

BLIR AVGJORT TIL HØSTEN:

– EU skal ikke styre norsk jernbane

– Nei til EU tar kampen for å hindre at EU får **råderett over norsk jernbane**, sier Kathrine Kleveland.

Kathrine Kleveland er leder i Nei til EU og er også selv jernbanependler. – Regjeringen vil la EU ta kontroll over norsk jernbane og sikkerheten på skinnene. Om det skjer frasier Stortinget seg retten til å bestemme over norsk jernbanepolitikk i framtida, sier Kleveland.

– Et ja til jernbanepakke IV vil bety anbudstvang på jernbanen. Vår jernbane følger strenge sikkerhetsforskrifter

fastsatt av norske myndigheter.

– Et ja til jernbanepakke IV vil gi EU myndighet til å fastsette, og i verste fall svekke, de strenge sikkerhetsforskriftene vi har i dag.

Jernbanen skal styres fra Norge!

Vi sier nei til å la norsk jernbane bli underlagt EUs jernbanepakke IV.

Stortinget skal ta stilling til om Norge skal slutte seg EUs jernbanepakke IV. Et ja til jernbanepakke IV vil bety anbudstvang på jernbanen.

På grunn av geografi og klima følger vår jernbane strenge sikkerhetsforskrifter fastsatt av norske samferdselsmyndigheter.

Ingen debatt på KrF-landsmøte

KrF-landsmøtet i Stavanger i slutten av april behandlet ikke et resolusjonsforslag fra Trøndelag KrF som ville sørget for en utsettelse av avgjørelsen om EUs jernbanepakke til neste stortingsperiode.

I forslaget het det at «Kristelig Folkeparti går derfor inn for at Stortinget utsetter sin behandling av EUs fjerde jernbanepakke til neste stortingsperiode. Kristelig Folkeparti vil om nødvendig ta dissens i regjeringen i dette spørsmålet, og forbeholder seg retten til å bruke reservasjonsretten. Kristelig folkeparti er opptatt av en sikker og mest mulig effektiv jernbane i Norge. Det er og må være en nasjonal oppgave, av hensyn til regularitet, sikkerhet og miljø».

I og med at landsmøtet ikke behandlet forslaget er det lite sannsynlig at KrF vil gå inn for å utsette behandling av jernbanepakken.

Les mer om jernbane

På Nei til EUs kampanjenettsider om jernbanepakken kan du finne mer informasjon om saken: neitileu.no/kampanjer/jernbanepakken

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

EU-quiz

1. Hva innebærer kvalifisert flertall i EU-systemet?

2. Hvor stor var valgdeltakelsen under forrige valg til EU-parlamentet (2014)? A: 37 %, B: 42 %, C: 66 %.

3. Hva betyr passerelle? Passerelle (gangbro) er betegnelsen på en viadukt i Luxembourg. En bestemmelse med samme navn kom inn Lisboatraktaten i 2009. Hva innebærer bestemmelsen?

4. Noen få stater – en stor og noen små – er del av EUs tollunion, uten å være medlem av EU. Kan du nevne noen?

5. Når startet Tyrkia medlemskapsforhandlinger med EU?

6. Hva har vært det største hinderet for tyrkisk EU-medlemskap?

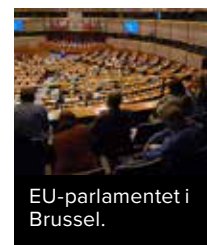
7. Nevn tre EU-land som ikke bruker euro som valuta?

8. Hvor mye betaler Sverige i EU-kontingent? A: SEK 5 milliarder, B: SEK 15 mrd, C: SEK 30 mrd.

9. Hvor stor andel av sine tollinntekter må EU-statene sende videre til EU? A: 25 %, B: 50 %, C: 80 %.

10. Siden 1972 har det vært holdt 56 folkeavstemninger i Europa som har handlet om EU. I hvilket land har det vært flest folkeavstemninger? A: Sveits, B: Irland, C: Danmark.

Spm 4, 5 og 7 kan gi tilleggspoeng.

EU-parlamentet i Brussel.

Svar:
1. Et kvalifisert flertall i Rådet består av 55 % av medlemslandene (15 av 27), som i tillegg må representere minst 65 % av innbyggjerne.
2. Passerelle gir EU anledning til å avskaffe landenes veto rett på bestemte områder uten at de trenger å reformere selve EU-traktaten. Vedtak på disse områdene kan da fattes med kvalifisert flertall i stedet. Det foreslås forslaget på dette området gjelder sosial- og arbeidslovgivning.
3. Tyrkia (siden 1996), San Marino og Andorra.
4. Tyrkia søkte om medlemskap i 1987 og ble godkjent i 1999.
5. 2005, Tyrkia søkte om medlemskap i 1987 og ble godkjent i 1999.
6. Kypros-konflikten. Republikken Kypros er medlem av EU, mens Nord-Kypros ikke blir anerkjent av andre stater enn Tyrkia. Siden 2016 har det oppstått uenighet mellom EU og Tyrkia også på flere andre områder.
7. Disse landa er ikke med i eurosone: Sverige, Danmark, Polen, Tsjekkia, Bulgaria, Romania, Ungarn, Storbritannia, Tilleggspoeng: Kosovo og Montenegro bruker euro, men har ikke rett til å utstede dem.
8. Sveriges betalte ca. 30 milliarder SEK i 2016 (utenom toll). Kontingenten vil øke kraftig når Storbritannia forlater unionen.
9. Riktig svar er 80 %. Siden EU er en tollunion på alle innførte i prinsippet til EU, men medlemslandene får lov til å beholde 20 % for å dekke administrasjonskostnadene.
Svar: 10. Irland leder med 9, tett fulgt av Danmark og Sveits (8).

FARE FOR IMPORT AV SMITTESTOFF:

EØS og veterinær grenseko

Hva er forskjellen på import og samhandel av dyr og mat, og hva betyr det for **kontrollen med smittestoff?**

Da EØS-avtalen ble vedtatt i 1992 og innført i 1994 var det to store og viktige unntak. Norge ble del av det indre marked for varer, tjenester, kapital og arbeidskraft, men ble IKKE med i tollunionen eller den felles, veterinære grensekontrollen. Mat, dyr og «andre mulig smitteførende gjenstander» måtte fortsatt innom en grensekontroll ved passering ut av eller inn i Norge mot grensa til EU. For levende dyr innebar dette oftest karantene.

Veterinæravtalen

Etter at Norge hadde etablert 14 stasjoner for grensekontroll, de fleste langs kysten med tanke på landing av fisk inn i EØS-området, ble veterinæravtalen vedtatt av Stortinget seinhøstes 1998. Dette skjedde etter en omfattende politisk kamp der Senterpartiets fire kvinnelige statsråder tok dissens i Bondevik-regjeringa (KrF, V og Sp).

Veterinæravtalen innebar at mat, dyr og andre mulig smitteførende gjenstander ikke trengte å passere grensekontrollstasjoner med framvising av dokumenter når varen ble frakta inn i Norge fra EØS-området. Årsaken til dette er at Norge hadde overtatt og gjennomført alt regelverk som angår mat og dyr, og hadde etablert samme kontrollsystem som i EU-stater. Dette er et papir- og tillitsbasert system.

Men varene må fortsatt tollklareres siden vi ikke er med i EUs tollunion.

Innførselsplakaten

All handel med dyr og mat mellom land innebærer at man kan bringe med seg smittestoff som kan gi store utbrudd og enorme økonomiske tap. For å forebygge dette har statene i århundrer lagt begrensinger på slik handel. For Norges del har det de siste tiårene vært den såkalte Innførselsplakaten (Forskrift om forbud mot innførsel av dyr og smitteførende gjenstander) som har definert forbudet.

«§ 2: Virkeområde.

Denne forskriften gjelder forbud mot innførsel av levende og døde pattedyr, fugler, produkter av disse og andre varer som kan føre med seg smittsomme dyresykdommer.

Demonstrerte mot veterinæravtalen. Nei til EU var aktive mot veterinæravtalen før den ble vedtatt i 1998. Her ved Oddny Bell og en aktivist vi dessverre ikke har navnet til. FOTO: SINDRE HUMBERSET

Forskriften gjelder ikke forbud mot innførsel av dyr og produkter som reguleres i særforordninger om innførsel og utførsel.»

Første ledd er den opprinnelige Innførselsplakatens viktige punkt. Seinere, etter 1998, ble unntaket i andre ledd lagt til. Det første leddet har vært direkte årsak til at vi i Norge har unngått enorme tap på grunn av dyresykdommer, blant annet ble den brukt i 1983 for å hindre import av kjøttbeinmjøl fra Storbritannia som jo noen år etter ble erkjent som årsaken til kugalskap, BSE. Vi fikk som ett av få land ikke kugalskap i Norge.

Men siden EU har etablert særforordninger for de aller fleste dyr og varegrupper, opphever det andre leddet betydningen av denne forskriften. Den blir nå sjelden eller aldri brukt – bortsett fra i høst gjennom et tillegg med særkrav til produksjon av høy og halm som måtte importeres etter den ekstreme tørkesommeren med elendig avling.

Import og samhandel

Før veterinæravtalen betød uttrykkene

Siste nytt får du på nett

■ Hold deg oppdatert og les fakta og analysetekster på neitileu.no, facebook.com/NeitilEU/ og gjennom å bli mottaker av Nei til EUs ukentlige nyhetsbrev neitileu.no/om-oss/nyhetsbrev

AV IVAR HELLESNES

Veterinær og tidligere seniorrådgiver i Mattilsynet

innførsel/utførsel (eller import/eksport) bare én ting – en vares passering inn i eller ut av Norge. Nå brukes et annet ord om grensepasserende transport av varer innen EØS-området, «samhandel» eller «omsetning». Bare når varen kommer fra et annet land, en tredjestat, brukes ordet «import». De ulike betegnelseene er viktige å bruke fordi de reguleres av ulike regelverk. Dette er et resultat av at Norge fullt og helt er medlem i det indre marked.

Varer som føres ut av eller inn i Norge til eller fra EØS-land trenger ikke dokumenter fra norske myndigheter.

Import og grensekontroll

Alle levende dyr, animalske varer og noen vegetabiliske varer som kommer fra tredjestater (ikke-EØS) underkastes kontroll på en veterinær grensekontrollstasjon. Her blir varen gjenstand for tre ulike kontroller, hvorav de første gjennomføres 100 prosent:

- Dokumentkontroll – man studerer papirene som følger varen.
- Identitetskontroll – man studerer merkinga av selve varen og dens embal-

ntroll

lasje og forsikrer seg om at medfølgen- de dokumenter samsvarer med fysisk framstilt vare.

■ **Fysisk kontroll** – man åpner emballasjen og tar eventuelt prøver for analyse, for eksempel bakterier eller tilsetningsstoff.

En fysisk kontroll foretas etter fastsatte, harmoniserte frekvenser eller på mistanke eller som ledd i et overvåkingsprogram.

Import og samhandel med gras

Etter den ekstreme tørkesommeren i 2018 ble det mangel på fôr her i landet. Store mengder høy, gras og halm ble ført inn fra mange ulike land – med svært ulike smitteforhold. Veterinærinstituttet gjennomførte på oppdrag fra Mattilsynet risikoanalyser for å kunne gi råd om hvordan norske myndigheter skulle forholde seg til situasjonen.

Analysen konkluderte med at det var risikofritt å innføre fôr fra Island, Sverige og Finland, mens det ble advart mot innførsel fra land og områder der man hadde utbrudd av afrikansk svine-

pest – en meget tapsbringende svine- nesjukdom. I tillegg ble det varskudd om en rekke andre dyresjukdommer som vi er fri for her i landet, men som opptrer i aktuelle eksportland og som kunne bringes med ved innførsel og gi utbrudd her.

Dersom vi hadde hatt den gamle Innførselsplakaten i 2018 ville man sikkert ha vedtatt et forbud mot innførsel fra de svinepestinfiserte landa. I stedet ble det bare advart mot slik import.

Smittebeskyttelse med KOORIMP

Heldigvis har vi på dette området stort sett meget lojale bønder og andre dyreeiere. Vi har altså ikke registrert utbrudd av dyresjukdommer med årsak i importert dyrefôr høsten 2018. Hovedgrunnen til at vi har beholdt en gunstig situasjon er etableringen av næringas KOORIMP, som er husdyrnæringens KOORdineringsenhet for smittebeskyttelse ved IMPort. KOORIMP ble opprettet av en samlet norsk husdyrnæring for å hindre innførsel av smittestoffer som kan gi sykdom hos dyr og mennesker.

Norge som robot for EUs forsvarsstrategi

■ EUs forsvarsbyrå EDA er opptatt av å utvikle såkalte autonome forsvarssystemer. Norge er med på ferden. Som eneste ikke-medlemsland deltar Norge i PADR, forprosjektet til Det europeiske forsvarsfondet (EDF). Prosjektet skal blant annet forske på utvikling av autonome våpen.

Kvinner betaler for EUs krisepolitikk

■ «Vi er ikke i mål med likestillingspolitikken i Norge, men det siste vi trenger er at EU drar utviklingen i

feil retning», skriver Reidun Heggen og Kathrine Kleveland i et innlegg i anledning kvinnetdagen 8. mars. «Vi har fortsatt en flyktningkrise i verden, selv om innvandringen til europeiske land har gått kraftig ned. 68 500 000 mennesker var på flukt fra forfølgelse og væpnet konflikt ved inngangen til 2018.»

Salmonella-garantien

■ Norge har sammen med Finland og Sverige et særskilt krav til garanti for fravær av salmonella-bakterier for visse typer kjøtt og egg. Som følge av dette stilles det krav til at ferskt storfekjøtt, svinekjøtt, fjørfe- kjøtt og konsumegg med opprinnelse fra andre EØS-land eller tredjestat som innføres til Norge skal følges av et salmonellasertifikat. Garantien gjelder ikke ferskt småfe- kjøtt.

Det spesifikke kravet er at fra et parti skal man ta 60 prøver som skal analyseres for salmonellabakterier, og alle analysene skal være negative.

Danmark har fått samme garanti for egg og kyllingkjøtt, så disse produktene kan samhandles på samme måte som produkter fra Sverige og Finland.

Engasjement om EØS og ACER i Reykjavik

■ ACER-saken er fortsatt uavklart i Island, og det er en økende debatt om flere sider ved EØS-avtalen. I

mars holdt Nei til EUs Morten Harper foredrag i Reykjavik om norske erfaringer med EØS. Foredraget var et åpent møte på Islands universitet i Reykjavik. Harper fortalte om den norske EØS-debatten og hvorfor Nei til EU ønsker å ta Norge ut av EØS. Det var omlag 50 tilhørere på møtet, som arrangørene var godt fornøyd med.

Skattejakten til EU bør starte hjemme

■ Etter skandaler som LuxLeaks, Panama Papers og Paradise Papers satte EU seg i 2017 fore å slå ned på skatteparadiser. Men først må unionen rydde i eget hus, sier Oxfam i sin ferske rapport «Off the hook». EU-parlamentet stemte i desember 2017 ned et forslag om å inkludere Irland, Luxembourg, Kypros, Malta og Nederland på svartelista. Oxfam har benyttet EUs egne kriterier på disse landa og funnet at samtlige faller igjennom.

BREXIT PARTY LEDER I EU-PARLAMENTSVALGINGENE:

Nytt brexit-parti større enn

– Brexit-partiet har som mål at resultatet av **folkeavstemningen 23. juni 2016** skal respekteres, sier Helle Hagenau.

Det nye partiet ble lansert i januar 2019 og er allerede det største partiet på flere meningsmålinger.

– Partiet vil altså sikre at Storbritannia forlater EU, og de hevder at de taler på vegne av de 17,4 millioner (we are the 17.4 million) som stemte for brexit i folkeavstemningen, sier Helle Hagenau, leder av Nei til EUs internasjonale utvalg.

– Partiet ledes av Nigel Farage, tidligere leder av UKIP. Han meldte seg ut av UKIP i protest da de ansatte Tommy Robinson, tidligere leder av English Defence League. Brexit-partiet har i dag 14 medlemmer av EU-parlamentet. Alle 14 ble opprinnelig valgt for UKIP, men har nå meldt overgang til Brexit-partiet.

Velgerflukt fra Tory og Labour

Det britiske lokalvalget 2. mai var en kalddusj for både Theresa Mays konservative parti og for Labour. De konservative tapte over 1300 lokale seter, mens Labour tapte 77 seter. Misnøye med håndteringen av brexit pekes ut som hovedårsak til velgeropprøret.

– Dette er en vanskelig tid for partiet vårt, og dette valgresultatet er et symptom på det, sa statsminister Theresa May, ifølge NTB 3. mai.

Hun tolker resultatet som et klart signal fra velgerne om at tida nå er inne for å komme i mål med brexit.

Britisk EU-valg

Det skal kun avholdes valg til EU-parlamentet i Storbritannia hvis de ikke har vedtatt en avtale i Underhuset, men de fleste anser det som lite sannsynlig at de skal klare å bli enige. De nye britiske medlemmene av EU-parlamentet vil sitte så lenge Storbritannia er medlem av EU. Det kan med andre ord bli en kort funksjonsperiode.

– Partiet stiller i valget til EU-parlamentet 23. mai. De ligger veldig godt an på målingene. I en stor måling utført av YouGov i slutten av april hadde Brexit-partiet en seks prosent ledelse på Labour, 28 mot 22 prosent. De kon-

Brexit Party

Brexit-partiet ble dannet i januar 2019. Partiet har 14 medlemmer av EU-parlamentet, som ble valgt som kandidater for UK Independence Party (UKIP). Partiet er ledet av tidligere UKIP-leder Nigel Farage, men har kandidater og medlemmer fra det hele politiske spekteret.

Helle Hagenau

Morten Harper

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

servative var på 12 prosent og mindre anti-Brexit partier på 10 prosent, sier Hagenau.

Partiet stiller med kandidater fra hele det politiske spektrum. De har for eksempel en tidligere konservativ minister, tidligere medlemmer av det revolusjonære kommunistiske partiet, flere næringslivsfolk og journalister samt en lang rekke helt vanlige briter og en enkelt danske.

– Ved å stille til valg og med et forventet godt resultat, ønsker Brexit-partiet å sende et kraftig signal til politikerne i Underhuset. Velgerne stemte for å gå ut av EU, og det resultatet må respekteres, sier Hagenau.

– Det er mange kommentatorer som mener at EU-parlamentsvalget kan ses på som en folkeavstemning over Theresa May og skilsmisseavtalen. Gjør Brexit-partiet det godt og de konservative det dårlig, vil det leg-

ge press på Theresa May og kanskje tvinge henne til å gå av til fordel for en brexitvennlig statsminister.

Endrer balansen i EU-parlamentet

Utredningsleder Morten Harper mener balansen i EU-parlamentet kan bli endret dersom britene likevel skal delta i valget 23. mai.

– Hvis Storbritannia deltar i EU-parlamentsvalget, innebærer det hasteendringer i sammensetningen av parlamentet, og det kan bety at balansen endres mellom de to største maktblokkene, høyrepartiene og sosialdemokratene, sier Harper.

– Det er forventet at EU-parlamentsvalget mot slutten av mai vil gi stor framgang i mange land for EU-kritiske partier. Selv om høyrepartiene EPP og sosialdemokratene S&D liker å fremstå som rivaler, er det vanlig at partiene utgjør en storkoalisjon som

konservervative og Labour

– Partiet vil sikre at Storbritannia forlater EU og de hevder at de taler på vegne av de 17,4 millioner som stemte for brexit i folkeavstemningen.

HELLE HAGENAU

Leder av internasjonalt utvalg i Nei til EU.

banker gjennom store deler av EUs regelverk. I det kommende valget tyder mye på at disse etablerte partigruppernes størrelse vil bli redusert og at

flertallskonstellasjonene i parlamentet blir mer uvisse.

Storbritannia er naturlig nok et av landene med flest representanter i parlamentet, med 73 EU-parlamentsmedlemmer. Som forberedelse til brexit er det bestemt at antallet EU-parlamentarikere skal reduseres fra 751 til 705. Det vil si at noen land har fått økt representasjon i forhold til i dag, som Frankrike og Spania.

Hvis britene likevel skal delta i valget, må denne endringen utsettes. Representanter ut fra den nye modellen vil bli valgt, men de må settes i pausemodus til britene forlater EU.

– For de britiske representantene blir det trolig og forhåpentligvis en meget kort parlamentsperiode før britene forlater EU i tråd med folkeavstemningen, sier Harper.

– Meningsmålingene tyder på at EPP blir største partigruppe med S&D

Led nederlag i lokalvalget i mai.

Det framstormende Brexit Party stilte ikke i lokalvalget, men statsminister Theresa Mays konservative parti tapte likevel 1300 lokale seter i valget 2. mai. Håndteringen av brexit var trolig en viktig grunn. Her er May på EU-rådsmøtet i Brussel i mars. FOTO: NUMBER 10

et stykke etter. Ettersom de britiske konservative ikke tilhører EPP, men den EU-kritiske gruppen ECR, betyr det britiske valget at S&D spiser opp en del av EPPs forsprang. EPP ligger fortsatt an til å bli største partigruppe, som har betydning for hvem som både blir president for EU-kommisjonen og i EU-parlamentet, men det blir litt mer åpent.

EU-kritiske parlamentsmedlemmer
Britene vil også bety mange flere EU-kritiske representanter i Brussel.

– Brexit-partiet ligger an til omtrent 20 representanter, og det vil også være mindre grupper – i tillegg til de konservatives representanter. Dermed blir britenes representanter en x-faktor i EU-parlamentet som for eksempel kan blokkere enkelte av EU-kommisjonens direktiver og forordninger for videre unionsbygging.

OPPDATERT OG TOPPAKTUELT STUDIEMATERIELL:

EU-guiden kjem i sjette utgåve

Vett-abonnentar får no sjette utgåve av EU-guiden som vedlegg til Standpunkt. Dei førre utgåvene har vorte distribuert i **tusenvis av eksemplar** til skular over heile landet.

Nei til EUs skriftserie VETT 2-2019 er ein ny versjon av informasjonsheftet EU-guiden.

– Heftet dekkjer fem avgjerande tema: Folkestyre, solidaritet, velferd og arbeid, miljø og ressursar samt handlefridom. Det gjev også ei oversiktleg framstilling av korleis EU vert styrt, seier Morten Harper, redaktør av heftet.

EU-guiden gjev ei lett tilgjengeleg innføring i EU-systemet, kva som er hovudproblema med unionen og kva moglegheiter og fordelar Noreg har utanfor EU. Lesarane kan prøve eigne kunnskapar i ein EU-quiz.

Verda er større enn EU

EU-guiden, som har fått tittelen «Verden er større enn EU» er spesielt tilpassa bruk i skulane. Nei til EU nyttar tenesta Subject Aid, der skulane kostnadsfritt kan bestille tilleggslitteratur til undervisinga.

Subject Aid distribuerer materiellet vårt som klassesett til skular som tingar det. Tenesta er i seg sjølv er gratis, men vi betalar materiellet og porto. EU-guiden er noko av det mest populære materiellet Subject Aid tilbyr.

Den nye utgåva av heftet held seg til suksessoppskrifta, men er oppdatert i tekst og utforming slik at den framleis er toppaktuell. Det nye opplaget er trykt i 10 000 eksemplar, der 3000 går til Vett-abonnentane i dette nummeret av Standpunkt og resten vert tilbode organisasjonen og til skulane.

I Standpunkt 5-2017 spådde vi at dersom etterspørselen heldt seg oppe, vil femte utgåve halde eit par år før det er tomt, og ei sjette utgåve må trykkast. Det vart skrive i september 2017, og no i mai 2019 er det allereie på høg tid med

EU-guiden: Verden er større enn EU

■ Nei til EUs skriftserie VETT nr. 2 2019 er ei ny utgåve av EU-guiden med 48 sider i fargar.

■ Bli Vett-abonnet heilt gratis. Du kan bli Vett-abonnet og motta heftet gratis med Standpunkt. Send melding til medlem@neitileu.no

■ Last ned skule-ringsinnleiingane på nettsidene: <https://neitileu.no/om-oss/ressurser-for-aktivister>

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

Suksess-hefte.

– Etterspørselen etter EU-guiden har vore høg i mange år, seier redaktør Morten Harper, her på talarstolen på rådsmøtet i april. FOTO: SINDRE HUMBERSET

– Heftet dekkjer fem avgjerande tema: Folkestyre, solidaritet, velferd og arbeid, miljø og ressursar samt handlefridom.

MORTEN HARPER

Redaktør for EU-guiden.

nytt opplag.

I tillegg til bruk i skulen er også EU-guiden svært nyttig som oppslagsverk og som materiell for studiemøte og studieringar.

Nei til EU-skulering 2019

I tillegg til EU-guiden og dei andre

Vett-hefta satsar Nei til EU no på å lage innleiingar som laga kan bruke til studiemøta sine. I april vart det lagt ut to standardinnleiingar til fri bruk.

Innleiinga «Nei til EUs skulering 2019: Politiske hovudsaker» omhandlar dei viktigaste hovudsakene for Nei til EU i 2019. Dei er EUs jernbanepakke IV, kommunevalget og offentlege tenester, ut av EØS og EUs unionsprosjekt.

I tillegg har Nei til EU laga ei grunn-skulering i organisasjon, som er basert på organisasjonshandboka til Nei til EU. Denne finst i papirutgåve og på nettsida til Nei til EU som pdf. Denne innleiinga er delt i to delar: Først litt om korleis Nei til EU er bygd opp og fungerer, deretter går innleiinga nærare inn på korleis tillitsvalde best kan jobbe lokalt, anten det er i fylket eller i lokallaget.

Medlemene er ryggrada i organisasjonen – både politisk og økonomisk.

Eg vil – med fare for litt sjølvskryt – hevda at utan seniorane, ville ikkje Nei til EU ha vore så handlekraftige og framtidsretta. Det er den samla innsatsen som får oss vidare, uavhengig av alder. Unge krefter er veldig bra, det treng me, men la oss ikkje oversjå dei eldre kreftene. Innsatsen deira står det respekt og ære av, og dei fortener all den ros dei kan få.

BOKOMTALE:

EU sett fra venstre

Den **europaiske venstresida** må kvitte seg med fantasien om at EU består av nøytrale institusjoner som kan fylles med en alternativ politikk til den rådende nyliberalismen.

Mange venstreorienterte partier i Europa som for førti år siden var tydelige EU-motstandere, er i dag i beste fall kritiske. Ubegripelig for mange, i alle fall for Costas Lapavitsas, sett i lys av hvordan det nyliberale EU-prosjektet har utviklet seg.

Lapavitsas er økonomiprofessor ved universitetet i London. Han ble i 2015 valgt inn som parlamentsmedlem for det greske venstrepartiet Syriza, men brøt med partiet da statsminister Alexis Tsipras bøyde av for presset fra EU-kommisjonen og troikaen.

The Left Case Against the EU er en hudflettende kritikk av EU og særlig euroen. Forfatterens marxistiske perspektiv er at i den evige motsetninga mellom arbeid og kapital, har kapitalen i de enkelte landa tatt innersvingen på arbeiderne og fagbevegelsen – med avgjørende bistand fra EU og Den økonomiske og monetære unionen.

Tyske arbeidere betalte prisen

Lapavitsas viser hvordan Tyskland er det eneste landet som står igjen som vinneren etter innføringa av euroen. Samtidig påviser han hvordan det er de tyske arbeiderne som har betalt prisen. Langvarig stagnasjon i lønningene og svekka rettigheter som følge av den tyske gjenforeninga, innføringa av euroen og kansler Gerhard Schröders Agenda 2010, ligger bak den tyske eksportboomen.

De som forsvarer EU og euroen i internasjonalismens navn, lever i en drømmeverden eller snakker mot bedre vitende. Fri bevegelse av arbeidskraft over grensene er ikke samme sak for arbeid og kapital, poengterer Lapavitsas. For europeisk storkapital handler fri arbeidsvandring om retten til å ansette arbeidsfolk på de verst tenkelige betingelser.

Den greske katastrofen

Som greker er økonomien selvsagt opp-

The Left Case Against the EU

■ Av Costas Lapavitsas.
■ Utgitt på Cambridge Polity Press, 2018.
■ Forfatteren forteller mer om boka i dette intervjuet. <https://youtu.be/n8IBJCmTiuU>

AV JAN R. STEINHOLT

jan.steinholt@neitileu.no

EUs institusjoner er ikke nøytrale, de er strukturert og tilpasset til kapitalens interesser – særlig den tyske

JAN R. STEINHOLT

Standpunkt 2-2019

tatt av gjeldskrisa og utsalget av velferd og offentlig eiendom i Hellas. Han er klar på at alle svakhetene i gresk politikk og en skjør økonomi ikke forklarer katastrofen landet har blitt til del. Årsaken lå og ligger strukturelt i EU-systemet, fastslår han. Den utløsende årsaken til den greske katastrofen var euroen.

Krisa i Hellas demonstrere hvordan nyliberalismens frammarsj har uthult demokratiet og i realiteten fratatt landet nasjonalt sjølstyre.

Syrizas vekst og fall

Klassekreftene som styrte den greske statsskuta var enige om én ting før og særlig etter at eurokrisa brøt ut: Hellas måtte ikke under noen omstendigheter forlate eurosonen. Fortsatt medlemskap i ØMU ble en slags trosbekjennelse, noterer Lapavitsas.

Det den gangen lille venstrepartiet Syriza sto i utgangspunktet fjernt fra de gamle maktkonstellasjonene. Par-

tiet fikk stor folkelig oppslutning for sin opposisjon mot EU-diktatene og de giftige redningspakkene.

Men det tok bare et halvt år før Syriza var tvunget i kne. Den første Syriza-regjeringa i 2015 ble et svært kortvarig unntak i den greske etterkrigshistorien. Regjeringa godtok den tredje «redningspakke» og alle lenkene som fulgte med.

Lærdommen for venstresida

Costas Lapavitsas skrev boka i frustrasjon over at venstresida i Europa nekter å innse hva EU egentlig er. Den utopiske forestillinga om at EU kan reformeres og bli et solidarisk prosjekt lever videre.

Det kan virke som om forfatteren møter seg sjøl i døra når han sier at en oppløsning av ØMU-en «ville skape rom for en breiere, radikal endring av EU». Her er det en viss logisk brist i et ellers solid resonnement.

Lapavitsas ser brexit som et eksempel på hvordan «rivninger innen de herskende lag bringer dypere rivninger i hele samfunnet fram i dagen». Han har håp om at Labour og en venstre-keynesiansk politikk som holder Storbritannia ute av det indre markedet, kan åpne for nye mellomstatlige forhold i Europa som gjenspeiler nye og endra styrkeforhold mellom samfunnsklassene.

Enkelte tvetydigheter og i overkant optimistiske forventninger til Labour er det svakeste leddet i ei bok som for øvrig er en svært lesverdig analyse av EU-prosjektets retning.

MINNEORD:

Guro Fjellanger er død

Hun huskes av mange som statsråd i Bondeviks første regjering (1997–2000), miljøvernministeren som var med å forhandle fram den første forpliktende, globale klimaavtalen, Kyoto-protokollen. Venstrepolitiker med pågangsmot og humør som også sloss for funksjonshemmedes rett til å delta på alle nivå i samfunnet.

Guro hadde et bredt engasjement som strakk seg langt ut over partipolitikken. Hun brant for miljø og solidaritet, for minoriteter og enkeltmennesker. Hennes mot, solidaritet, varme og urokkelige vilje kunne flytte tro! Om ting så ut til å være umulig, løftet hun blikket og fant veier videre. Skjebnetrua var ikke et alternativ i hennes verden.

Guro Fjellanger var bare 25 år gammel da hun høsten 1988 ble nestleder i Opplysningsutvalget om Norge og EF. Hun var da allerede en erfaren politiker. Hun hadde vært leder i Unge Venstre og var av mange i partiet ønsket som ny leder i Venstre.

Medlemsorganisasjonen Nei til EU ble stiftet i august 1990. Guro ble gjenvalgt som nestleder, men ble fra årsskiftet 1990/91 ansatt som organisasjonens generalsekretær. Under Guros ledelse ble Nei til EU bygget opp til å bli Norges største og mest slagkraftige politiske organisasjon med mer enn 140 000 betalende medlemmer og 440 aktive lokallag over hele landet.

Hennes organisasjonstalent og mot til å hente inn sterke medarbeidere med ulik bakgrunn ble avgjørende for organisasjonens styrke. Hun var samlende og bygget opp et stadig større og mer slagkraftig sekretariat rundt seg. Organisasjonen Nei til EU fikk stor tillit og ble den ubestridte koordinatoren for hele den norske neikampanjen.

Opplysningsutvalget hadde vært dominert av folk med erfaring tilbake til kampen mot EEC i 1972. Som frontfigur i EU-debatten fra 1990 ble Guro både talsperson for moderne kvinner og et symbol for den millionen nordmenn som var kommet til etter folkeavstemningen i 1972. For henne var dette en politisk kamp for internasjonalt ansvar – ikke isolasjon, for kulturelt mangfold – ikke ensretting, for miljø og

Guro Fjellanger. Nestleder i Nei til EU 1988 til 1991, deretter generalsekretær til folkeavstemningen i 1994.

for solidaritet. Det er også hennes ære at utilbørlig argumentasjon og enkelte antidemokratiske elementers forsøk på innpass i organisasjonen ble konsekvent avvist. Hennes lederegenskaper ble viktige, både for debatten, for organisasjonen og for det som til slutt ble «Folkets Nei» i 1994.

Den 28. november 1994 klarte Guro og folkeflertallet å overvinne skjebnetrua, eller «sjææbnetrue» som hun selv sa. For ettertiden vil hun stå som en av de viktigste aktørene i den norske EU-kampen.

Guro Fjellanger har hatt mange viktige samfunnsroller også etter EU-kampen og årene som statsråd. Tross en del sykdom de siste åra var hun alltid den første til å komme med varme hilsnings og gode råd til sine etterfølgere og venner fra ulike tidsperioder. Guro var høgt respektert. Hun hadde venner i alle samfunnslag og politiske leire.

Fra hennes venner kommer stadig historier om hvordan hennes livsmot og nærhet alltid løftet folk videre når ting virkelig røynt på. Guro var den som alltid sloss videre – uansett motstand og mot alle odds. Men nå er det slutt.

Guro Fjellanger er sterkt savnet. Vi lyser fred over hennes minne.

AV ARNE LANGSET OG DAG SEIERSTAD
For Nei til EU

GENERALSEKRETÆREN:**Velkommen!**

Til deg som er nytt medlem i Nei til EU: Velkommen! I 1994 var Nei til EU en av de største politiske organisasjonene i Norge, med 145 000 medlemmer. 25 år etter vet vi hvordan det gikk, og EU-kampen viste at enkeltpersoners innsats er avgjørende for å vinne politiske kamper – sånn er det fortsatt! Derfor er akkurat din innmelding i denne organisasjonen viktig. Flere medlemmer styrker oss politisk og øker sjansen for gjennomslag.

Og du er ikke akkurat alene. I 2018 fikk vi 2408 nye medlemmer. Så langt i 2019 har vi fått 529 nye medlemmer. Jeg håper at både du og alle de 2936 andre bruker litt av deres tid i denne fantastiske organisasjonen.

Kanskje meldte du deg inn på grunn av jernbanepakke IV. Eller du har lest om EUs parlamentsvalg som avholdes i mai og blitt forskrekket over det demokratiske underskuddet i EU. Eller du rett og slett ønsker å kjempe imot norsk medlemskap i EU.

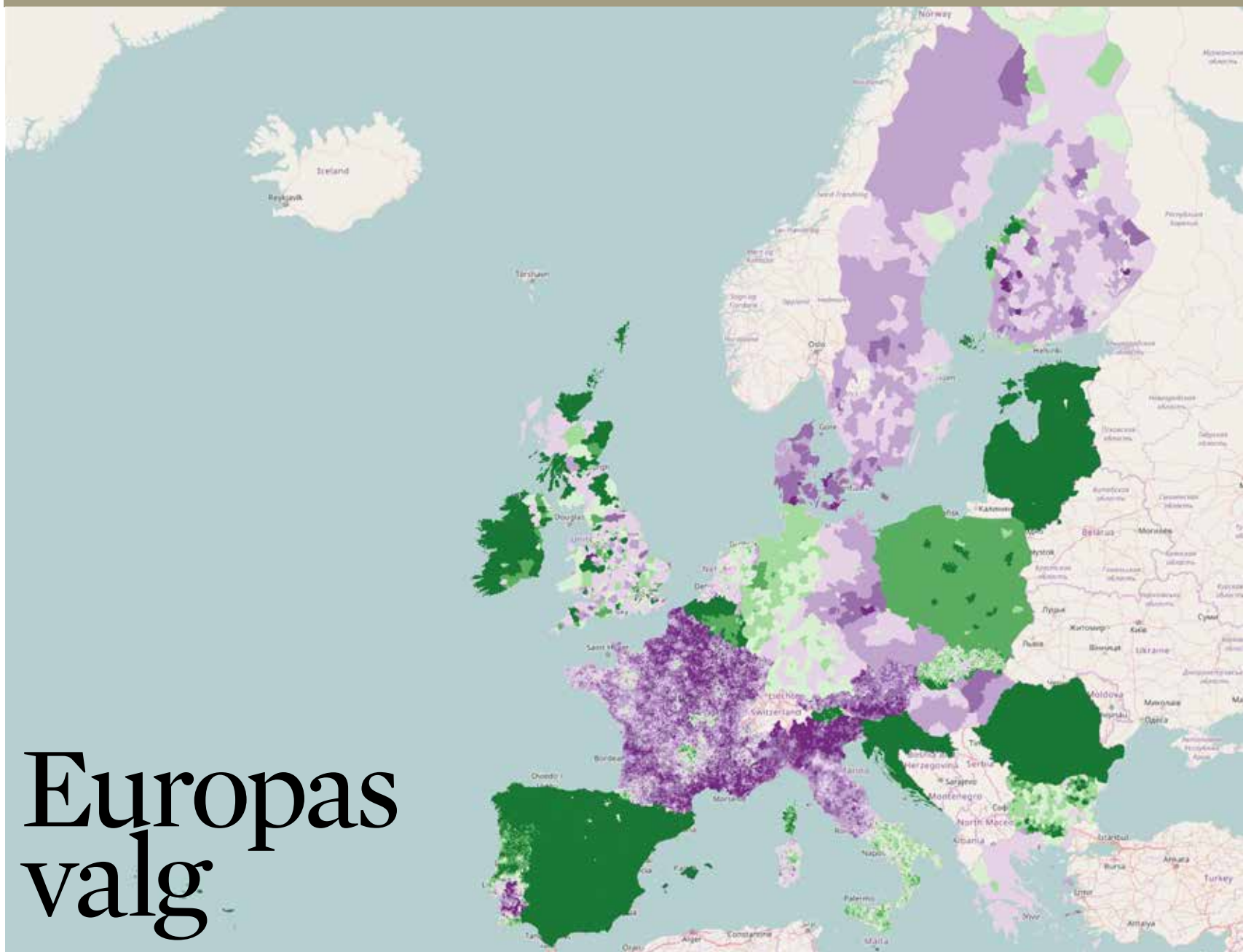
At våre medlemmer har forskjellige politiske interesseområder, ulik partitilhørighet, alder og bosted skaper et mangfold og en bredde som vi er avhengig av hvis vi skal være en levende organisasjon. Derfor en oppfordring til deg: bruk lokal- eller fylkeslaget for å løfte de EU-sakene du er opptatt av.

Til gjengjeld lover jeg deg at lokallag, fylkeslag og vi som organisasjon skal ta deg godt imot. Vi skal lytte til våre medlemmer og tilby arenaer sånn at du og resten av medlemmene kan løfte saker som dere er opptatt av.

Det kommer nye EU-kamper i Norge, og de kan komme fort. Der vi ser handelskrig, en ustabil verden og økonomisk tilbakegang, ser ja-siden gode argumenter for å melde Norge inn i EU. Det organisatoriske og politiske arbeidet vi legger ned nå, vil være avgjørende for at vi igjen kan vinne en EU-kamp.

AV THOMAS HAUG

Generalsekretær i Nei til EU
thomas@neitileu.no

Europas valg

Ved hvert EU-parlamentsvalg siden 1979 har deltakelsen sunket. Vil man klare å snu trenden i vårens valg? Og hva vil skje med de store partiene, blir de ofre for økende EU-skepsis og misnøye? **Svaret får vi om kort tid.**

I slutten av mai er det nok en gang tid for europeiske velgere å gå til stemmeurnene. 23.–26. mai blir niende gang velgerne får gi sin stemme i EU-parlamentsvalg.

EU-parlamentet består i dag av 751 medlemmer fordelt på åtte politiske grupper og 23 komiteer. Det er litt av et politisk lappeteppes (mildt sagt) ulike politiske fraksjoner og grupper i EU-parlamentet. De har en tendens til å endre seg en hel del i løpet av valgperioden, og selv for et trenet øye kan det være vanskelig å se forskjell på enkelte av gruppene. Utgangspunktet for årets EU-parlamentsvalg er i alle fall som følger:

■ De konservative er samlet i EPP (Group of the European People's

Party) og har 218 representanter, her deltar blant andre tradisjonelle konservative partier som svenske Moderaterna.

- Sosialdemokratene er kjent som S&D (Progressive Alliance of Socialists & Democrats), og har 187 representanter, deriblant de svenske sosialdemokratene, britiske Labour, og så videre.
- Den tredje største gruppa er kjent som ECR (European Conservatives and Reformists), og her finner man ulike høyreorienterte og EU-skeptiske grupperinger som Sverigedemokratene. Gruppa har 73 representanter.
- ALDE (Alliance of Liberals and Democrats for Europa) har 68 re-

Følg meningsmålingene

■ Her kan du følge meningsmålingene til Europaparlamentsvalget: pollofpolls.eu/EU

AV JO STEIN MOEN

standpunkt@neitleu.no

presentanter og samler tradisjonelt liberale partier, som det svenske Folkpartiet og danske Venstre.

- Greens/European Free Alliance består av ulike miljøpartier og progressive regionale partier, eksempelvis de katalanske venstrerepublikanerne og det svenske Miljøpartiet, og har 52 representanter fra 18 land, 5 regioner og 27 partier.
- Nøyaktig like mange medlemmer (52) er med i GUE/NGL (European United Left/Nordic Green Left), som består av venstreorienterte partier som Podemos (Spania), Die Linke fra Tyskland og det svenske Vänsterpartiet.
- Den neste gruppa, EFDD (Europe of Freedom and Direct Democracy Group), har 43 representanter og består av høyreorienterte EU-skeptikere, som tyske Alternative für Deutschland, den italienske 5-stjernersbevegelsen og britiske UKIP.
- Den minste gruppa, ENF (Europe of Nations and Freedom), har 34 representanter og er også en samling av høyreorienterte EU-skeptikere og nasjonalistiske partier, som franske

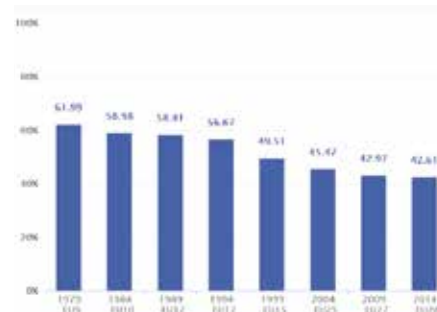

Trenden er tydelig: oppslutningen om alternative, EU-skeptiske partier er økende.

JO STEIN MOEN

Standpunkt 2-2019

mitet er noe begrenset grunnet lav – og synkende – valgdeltakelse. Som det framkommer av EUs egen statistikk (under) har faktisk valgdeltakelsen sunket ved hvert eneste valg siden det første valget i 1979. Da deltok 62 prosent, mens i det siste valget (2014) var valgdeltakelsen nede i 42,6 prosent.

KILDE: TNS/SCYTL IN COOPERATION WITH THE EUROPEAN PARLIAMENT

Stor variasjon

Variasjonen mellom ulike deler av EU er veldig stor: På topp ligger to «originale» EU-land som har vært med fra EU ble dannet: Belgia med 89,6 prosent og Luxembourg med 85,6 prosent, mens to av de nyere EU-landene, Tsjekkia med 18 prosent og Slovakia med 13,5 prosent, ligger på bunnen. Dette bildet gir grunn til bekymring i Brussel.

Et land vi nordmenn ofte sammenligner oss med, Sverige, har på sin side hatt en positiv utvikling når det gjelder valgdeltakelsen i EU-parlamentsvalget de siste årene. De tre første valgene etter at Sverige ble med i EU, var valgdeltakelsen nedadgående: 42 prosent i 1995, deretter 39 prosent i 1999 og 38 prosent i 2004. I 2009 gikk 45 prosent av svenskene til valgurnene mens hele 51 prosent avga stemme i 2014. Det er riktignok markant forskjell på 51 prosent og den rekordhøye valgdeltakelsen i riksdagsvalget i 2018, da hele 87,2 prosent deltok.

Ved de to siste valgene har valgdeltakelsen i EU «etablert» seg på et nivå mellom 42 og 43 prosent, og det er en målsetning at valgdeltakelsen øker i 2019.

Den kaotiske situasjonen i Storbritannia i forhold til (et mulig) brexit ligger som en liten sky over hele EU-parlamentsvalgekampen. Den nesten bisarre politiske situasjonen på øya og reelle usikkerheten av når – og om – brexit blir realisert, preger alle som er opptatt av europeisk integrasjon, uansett om man ønsker mer eller mindre av det.

Målingene på EU-nivå indikerer at sosialdemokratene kan gjøre et svakt valg, skjønt de har hevet seg en del siden målinger på nyåret som varslet om at de kunne få ned mot 130 representanter. De store partiene sliter, mens nye partier stiger fram, og ikke minst de som er EU-skeptiske. Det er en overvekt av høyreorienterte EU-motstandere i disse partiene. Professor Erik Oddvar Eriksen ved ARENA har uttalt til ABC Nyheter at:

– Det største problemet er rett og slett at de etablerte partiene blir redusert og ikke får nok stemmer til å bli ledende. De konservative klarer seg sikkert. Men sosialdemokratene som er så presset i mange land, er på retur.

Trenden er tydelig: Oppslutningen om alternative, EU-skeptiske partier er økende. Før jul lanserte EU-kommisjonen et interaktivt kart som de kalte «EU-misnøyens geografi», der velgerne kan klikke på enkelte valgkretser og se hvor mange prosent EU-skeptiske partier har. Kartet der EU-skeptiske områder er merket i lilla (mørkere jo mer EU-skeptisk et område er) er meget interessant. Omtrent hele Frankrike og det nordlige Italia framstår som lilla på kartet, det samme gjelder nesten hele Norden. Storbritannia framstår på EUs kart over «EU discontent» ikke som det mest EU-skeptiske området i Europa, på langt nær. Overraskende virker det som om det er sterk EU-motstand også i det sørlige Portugal og i store deler av det østlige Tyskland og nordlige Sverige. For ekte EU-entusiaster er trolig kartet egnet til å bli i dårlig humør av. Den siste oversikten til polltopps. eu/EU viser følgende prognose for EU-parlamentsvalget (oversikten er ikke helt korrekt pga nye partier, splittelser og så videre, men viser en mulig trend):

EPP	171	(218 i dag)
S & D	149	(187 i dag)
ALDE	98	(68 i dag)
Nye partier	74	
ECR	63	(73 i dag)
Greens/EFA	56	(52 i dag)
GUE/NGL	49	(52 i dag)
EFDD	22	(43 i dag)
ENF	69	(34 i dag)

(Kalles nå Salvini's allianse)

Innen månedens utløp vet vi både hvor mange velgere som deltar i årets valg og hvilke partier som vil bli de toneangivende i EU-parlamentet de neste fem årene.

Front National og italienske Lega Nord, det nederlandske frihetspartiet, og så videre.

- I tillegg kommer om lag 20 fraksjonsløse representanter.

Som gjennomgangen viser, er ulike høyreorienterte EU-skeptiske partier relativt sterkt representert i EU-parlamentet. Det er stor spenning knyttet til hvorvidt denne fløyen vil styrke seg ytterligere i årets valg. For mange norske EU-skeptikere er den form for EU-motstand disse gruppene står for, nokså fremmedartet og den tar opp i seg både antisentralistiske strømninger og en skepsis mot det flerkulturelle samfunn, samtidig som mange nok vil nikke gjenkjennende til demokratiargumentasjon, antielitisme og antisentraliseringsargumentasjonen som også er en del av bildet.

Valgdeltakelsen

Demokrati avhenger av deltagelse. Det europeiske demokratiet er belempet med en elefant i rommet. Det er nemlig ikke til å stikke under en stol at EU-parlamentets demokratiske legiti-

Kart over EU-motstand.

EU-kommisjonens kart over EU-misnøyens geografi kan du finne her: ec.europa.eu/regional_policy/mapapps/elections/EUdiscontent.html#

VERVEKAMPANJEN 2019:

Kathrine vervet sju nye medlemmer

– Hvordan skal jeg forvente at andre skal verve nye medlemmer **om ikke jeg som leder verver aktivt selv**, sier Nei til EU-lederen.

Kathrine Kleveland vervet flere på 1. mai-arrangementet hun deltok på i Arendal. – Det gjelder rett og slett å spørre, sier Kathrine og viser til at flertallet av befolkningen er mot norsk EU-medlemskap, og det skader aldri å spørre noen om de vil bli medlem i Nei til EU!

Hun forteller at hun selv har vervet sju nye medlemmer i kampanjeukene.

Nei til EU kjørte en aktiv verveaksjon i perioden 23. april til 12. mai, der det blant annet ble laget videoer med temaene «Verden er større enn EU», «Vi vil styre fiskeressursene selv», «EØS gjør SFO dyrere» og «EU skal ikke styre over norsk jernbane» som oppfordrer folk til å bli med i Nei til EU.

Vi trenger deg som medlem

Fjorårets medlemsvekst og 2000 nyinnmeldinger viser at det er mulig å verve nye medlemmer i kampen mot norsk EU-medlemskap og EØS-avtalen.

– Motstanden mot EU-medlemskap har alltid basert seg på engasjement blant vanlige folk, sier Kleveland.

– Både medlemmer som bare betaler kontingenten og de som også velger å være aktive, gjør Nei til EU til den brede, tverrpolitiske og aktive organisasjonen vi er i dag. Medlemmene er Nei til EUs største styrke. Med rundt 21 000 medlemmer i ryggen har vi tyngde når vi sier nei til norsk EU-medlemskap, og vi blir hørt.

Vervekampanjeperioden er over for i år, men vervearbeidet fortsetter gjennom hele året.

– Det blir fortsatt vervet aktivt ute i alle fylkene. Vi skal sammen sørge for enda flere medlemmer og et enda sterkere Nei til EU, sier Kleveland.

Endelig resultat fra kampanjeperioden var ikke klart da Standpunkt gikk i trykken, men en foreløpig opptelling

viste 101 nye medlemmer.

– Vi har plass til flere, så bli medlem om du ikke er, eller bli med oss og verve flere medlemmer! Bli medlem!

Alle må bidra

Målsetningen for kampanjeukene var 300 nye medlemmer, og opptellingen vil vise om målet ble nådd.

– Vi skal sammen sørge for enda flere medlemmer og et enda sterkere Nei til EU. Men da må alle fylkeslag bidra i vervearbeidet, sier generalsekretær Thomas Haug.

– Alle fylker fikk vervepakke i posten før kampanjeukene. Den inneholder blant annet materiell og vervebrosjyre. Vervebrosjyren inneholder informasjon om jernbanepakke IV, fiskeripolitikk, internasjonal solidaritet og Hjelmengutvalget, sier han og oppfordrer til å tilpasse vervebudskapet til den du verver.

– Verving er hard jobbing, og vi har tidligere vært tydelige på at fylkene i løpet av disse kampanjeperiodene bør ha tre arrangementer.

– Det var samarbeid, laginnsats og ufattelig mye dugnad som gjorde at Norge stemte nei til å bli med i EU for 25 år siden. Dette skal vi markere og feire gjennom året, og det burde være en fin anledning til å satse ekstra verving av nye medlemmer.

– Og husk, flertallet av befolkningen er mot norsk EU-medlemskap og det skader aldri å spørre noen om de vil bli medlem i Nei til EU, sier generalsekretæren.

Nett og sosiale media

Det er opprettet en egen vervekampanjenettside. Her vil det ligge rapporter fra aktivitet rundt om i landet.

– Vi ønsker også å synliggjøre verveaktiviteten som skjer i organisasjonen. Send gjerne over informasjon om arrangementer, leserbrev og bilder

Hvordan bli medlem?

■ Innmeldingssiden: neitileu.no/bli-medlem

■ Eller send NEI-TILEU og navnet ditt og e-postadresse til 2090. På neste telefonregning vil du bli trekt kr 200 for medlemskap i Nei til EU.

■ Innmelding i Ungdom mot EU (kr 50) eller Studenter mot EU: umeu.no/bli-medlem

AV KARL-SVERRE HOLDAL

karl-sverre.holdal@neitileu.no

til så vi kan legge det ut på nettsiden, oppfordrer Thomas Haug.

– Nei til EU sentralt bruker sosiale medier i vervekampanjen, så følg med på vår facebookside og instagram-konto. Vi deler også fra sentralt sin facebookside på fylkeslagenes side.

Hvorfor bli medlem i Nei til EU?

På vervekampanjesiden finner du argumenter for hvorfor du bør bli medlem i Nei til EU, framført av medlemmer og tillitsvalgte i organisasjonen. Her er noen flere argumenter for å bli medlem i Nei til EU:

■ Jo flere vi er sammen i kampen, jo sterkere blir vi i kampen for å holde Norge utenfor EU

■ Et medlemskap i Nei til EU er den beste garantien for å fortsatt holde Norge utenfor EU. Nei til EU jobber hele tiden med viktige dagsaktuelle saker, som ACER, jernbanepakke IV, Suverenitetsavståelse, EØS og hvilken innvirkning de vil ha på det

Bli med i Nei til EU du også! På vervekampanjesiden finner du argumenter for hvorfor du bør bli medlem i Nei til EU, framført av medlemmer og tillitsvalgte i organisasjonen: Petter Myklebust: – Vi vil styre fiskeressursene selv. Reidun Heggen: – Verda er større enn EU. Eva Marie Mathisen: – EØS gjør SFO dyrere. Kathrine Kleve-land: – EU skal ikke styre norsk jernbane.

Les Standpunkt før alle andre!

■ No kan du spare miljøet medan du les Standpunkt. Nei til EU tilbyr Standpunkt, Vett og andre publikasjoner som elektroniske abonnement. ■ I staden for å få Standpunkt og Vett pakka i plast i postkassa, kan du no få avisa tilsendt til e-postadressa di, slik at du kan lese den på lesebrettet eller datamaskina di.

Standpunkt som e-avis

■ Her kan du teste e-avisa: <https://neitileu.no/sok?s=standpunkt> http://issuu.com/nei_til_eu ■ Vil du registrere deg som e-avisabonnent? Send ei melding til: medlem@neitileu.no

Kalender

Les mer om aktivitetene her: neitileu.no/aktivitet

Mai

15.5. Nesodden Nesodden Nei til EU inviterer til åpent møte med EØS og norsk selvråderett som tema.

22.5. Bergen

Nei til EU i Hordalands faglige halvdagsseminar. Tema for seminaret være EØS-medlemskapet sin betydning for kommuner og fylkeskommuner.

Juni

6.6. Bergen

Studiemøtet arrangert av Hordaland Nei til EU og Bergen Nei til EU om EØS og EUs veipakke (mobilitetspakken).

August

12.–18.8. Arendal

Nei til EU deltar med stand og annen aktivitet gjennom hele Arendalsuka.

20.8. Oslo

Pub-møte om offentlig sektor, arrangert av Oslo Nei til EU, sammen med LO i Oslo og Oslo Sporveiers arbeiderforening.

September

28.–29.9. Tromsø

Fiskerikonferanse.

November

2.–3.11. Oslo

Kvinnekonferanse med tema Kvinner, helse og EU.

13.11. Re

Vestfold Nei til EU har jubileumsfest på Våle Samfunnshus med blant andre Anne Enger.

16.11. Tromsø

Jubileumskonferanse og fest med appeller og et allsidig kulturprogram på Prelaten.

28.11. Hele landet

25 år siden folkeavstemningen i 1994.

29.11. Oslo

25 år siden folkets nei – seminar.

29.11. Oslo

25 år siden folkets nei – jubileumsfest. Vi feirer at det er 25 år siden det norske folket sa nei til EU-medlemskap i folkeavstemningen.

30.11. Oslo

Rådsmøte i Nei til EU

Kampanjnettetsiden

■ Det er opprettet en egen kampanjnettside, på følgende adresse: neitileu.no/kampanjer/ vi trenger deg-som-medlem. ■ Send gjerne over informasjon om arrangementer, leserbrev og bilder til sindre.humber-set@neitileu.no så vi kan legge det ut på nettsiden.

Vervemateriell. Alle fylkene fikk pakker med vervemateriell til kampanjeukene.
FOTO: KARL-SVERRE HOLDAL

norske folkestyret.

- Som medlem får man ta del i organisasjonsdemokratiet i Nei til EU og bestemme veien videre for organisasjonen. Alle stemmer teller.
- Vi sender ut ukentlig nyhetsbrev med oppdatert informasjon.
- Som medlem vil man få tilsendt

Standpunkt og vil få tilgang til andre publikasjoner. Med denne informasjonen har man muligheten til å holde seg oppdatert på viktige EU-spørsmål og vårt arbeid i organisasjonen.

- Ved å være medlem i Nei til EU er du med på å drive opplysningsarbeid i de viktige sakene Nei til EU jobber med, siden store deler av inntektene til Nei til EU kommer fra medlemskontingenten.
- Nei til EU er en folkebevegelse, og oppdaterte medlemmer over hele landet er de beste opinionsdannerne på skoler, studiesteder, i arbeidslivet og over hagegjerdene.
- Nei til EU jobber for at Norge skal gå ut av EØS-avtalen og erstatte den med en handelsavtale med EU.
- Nei til EU jobber for å holde nei-alliansen samlet i arbeidet mot felles mål. Samtidig er det rom for ulike meninger og sterke diskusjoner, blant annet om EØS.

Bli medlem i Nei til EU!

■ Send følgende SMS-melding NEITILEU <DITT NAVN OG EPOSTADRESSE> til 2090 (200,-)

ORGANISASJON

25 år siden folkets ne FOLKESTYR SOLIDARITE MOTMAKT 1994–2019

VI FEIRER JUBILEET:

25 år siden folkets nei

28. november 2019 er det 25 år siden folket sa nei til EU i en folkeavstemning. Nei til EU skal feire jubileet gjennom hele året, og vi runder av med en stor fest 29. november.

Folkeavstemningen 28. november 1994 ga som resultat at 52,2 prosent av velgerne stemte nei. Kvinner var mer skeptiske enn menn, og folk på bygda mer skeptiske enn i tettbygde område.

Den historisk høye valgdeltakelsen

på 88,9 prosent ga tyngde til resultatet. For andre gang hadde folkeflertallet stått mot det enorme presset fra regjeringsapparatet, stortingsflertallet, organisasjonseliten og media.

Hele jubileumsåret vil bli preget av jubileet. Fylkeslagene planlegger

Les om jubileet på nett

■ Les mer om jubileet på Nei til EUs nettsider: neitileu.no/kampanjer/25-arsjubileum
■ Her kan du også finne lenker til Facebook-event for arrangementene.

møter og arrangementer for å feire og markere jubileet.

Nei til EU planlegger markeringer og utspill rundt viktige datoer i jubileumsåret, som starten på Nei til EU-kampanjen og starten på Tokt mot EU i Trondheim 11. juni 1994, avslutningen av Tokt mot EU i Oslo 20. august 1994, den ekstraordinære LO-kongressen 22. september 1994, folkeavstemningen om EF 25. september 1972, folkeavstemningen i Sverige 13. november 1994, 'Vi står han av' i Tromsø 14. november 1994, den store demonstrasjonen på Youngstorget 19. november 1994, og selvsagt folkeavstemningen 28. november 1994.

Konferanse i Tromsø 16. november

Troms Nei til EU og Nei til EU sentralt arrangerer en regional konferanse i Tromsø 16. november på Prelaten.

– Sjøl om ikke så mye av programmet er klart ennå, er planen at det skal være en konferanse først, der vi vil ta opp både historia og framtida, sier Eli

Berg fra Troms Nei til EU.

– Vi tar opp det som skjedde fram til folkeavstemninga i 1994, med spesielt fokus på Nord-Norge. I tillegg vil vi se på dagens situasjon. Der ønsker vi blant annet å få til en debatt om EØS-avtalen, sier hun.

– Om kvelden blir det jubileumsfest med appeller og et allsidig kulturprogram.

Feirer jubileet i Oslo 29. november

Hovedtema for feiringen blir et tilbakeblikk på folkeavstemningen i 1994, herunder temaene folkestyre, motmakt og solidaritet. Jubileumsåret når toppen og avsluttes med en jubileumsmarkering og -feiring i Oslo fredag 29. november i forbindelse med Nei til EUs rådsmøte.

Denne markeringen vil inneholde både et seminar på dagtid og fest på kvelden. Markeringen er lagt til fredag slik at deltakere på Nei til EUs rådsmøte 30. november kan få med seg feiringen også.

Fredag 29. november 2019 13.00–16.00 er det tid for «25 år siden folkets nei – seminar» på Design og arkitektur Norge (DOGA) i Hausmannsgate 16 i Oslo.

Klokka 18.00 starter «25 år siden folkets nei – jubileumsfest». Programmet for festen er foreløpig hemmelig, og vil bli offentliggjort i samband med at billetter blir lagt ut for salg.

Samlingsplass for nei-alliansen

I jubileumsåret vil Nei til EU ha fokus på utviklingen i EU og Norges forhold til unionen siden 1994. Vi skal også se tilbake på neibevegelsen sin rolle og historie i den norske EU-motstanden. Vi vil også bruke jubileet til å se på motmakta sin rolle i norsk EU-kamp både i dag og i 1994, og tradisjoner knyttet til folkebevegelser i Norge og Norden.

Jubileumsmarkeringen vil også brukes til å styrke neialliansen og være en god samlingsplass for våre alliansepartnere.

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varmerd og Stikk i sida til:

Varmerd

Går til Drifa Snædal, leder av islandske LO, som markerer seg mot EUs tredje energimarknadspakke og ACER og mener de må kunne bestemme over sitt eget energimarked. De får varmerd fra Nei til EU.

Stikk i sida

Stikk i sida denne gang går til Ap-leder Jonas Gahr Støre for manglende oppfølging av de åtte forutsetningene som skulle berge oss fra EUs tredje energunion og ACER.

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no | SMS: Send NTEU tips [ditt tips] til 2030

Standpunkt

Ansvarlig redaktør:
Kathrine Kleveland

Redaktør:
Sindre Humberset

Layout:
Sindre Humberset

Redaksjon:
Hildegunn Gjengedal, Toril Mongstad, Ole Kvadsheim og Dag Seierstad.

Korrektur:
Kjell Arnestad

Opplag: 26 000

Redaksjonen avsluttet:
6.5.2019.

Trykkansvarlig:
Porteføljeforvaltning Norge AS

Annonser og istikk:
Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og innstikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Bli medlem
Medlemskap i Nei til EU koster 200 kr første året. Meld deg inn her: neitileu.no/bli-medlem

Post og e-post:
Schweigaards gate 34 B, 0191 Oslo
Kontakt oss: standpunkt@neitileu.no
Telefon: 22 17 90 20

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 Jernbanelpakke IV

EUs jernbanelpakke IV pålegger anbudskonkurranse om togtrafikken og vi mister nasjonal kontroll. Jernbanelpakken truer norske sikkerhetskrav. Avgjøres i Stortinget til høsten. (Uendret)

2 Hjelmengutvalget

EU truer kommunen din, regjeringen vurderer en prisbombe for kommunale tjenester som kan bli rådyre hvis Norge legger seg flat for EØS-regler. Regjeringen sier de vil utrede mer, men i bakgrunnen spøker ESA.

[Ny på lista]

3 EUs arbeidslivsbyrå

Enda et EU-byrå på trappene. For Norge kan et EU-byrå for arbeidslivet bety et tilbakeskritt i kampen mot sosial dumping.

[Uendret]

4 Søksmål mot ACER-vedtaket

Stortinget vedtok EUs energipakke 3 uten bruk av paragraf 115. Nei til EU har samlet inn over en million kroner og sendt stevning mot Staten. Island kan også stoppe ACER, Alltinget behandler saken nå.

[Opp fra femteplass]

5 Brexit

Storbritannia forlater snart EU. Uansett hvordan dette skjer vil det ha stor betydning for Norge.

[Ned fra andreplass]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 3-2019 er

28. august 2019.

Startar lokallag. Toril Mongstad frå interimstyret i Alver Nei til EU.

FOTO: SINDRE HUMBERSET

NYTT LOKALLAG I HORDALAND:

– Kampen mot EU er ikkje over

Lokallaget **Alver Nei til EU** etablerer seg i Nordhordland.

Nei til EU har mange medlemmer i Nordhordland. Frå 1. januar 2020 er kommunen Alver ein realitet. Lindås, Meland og Radøy vert slått saman og dannar den nye kommunen.

– Me er fem medlemmer i Nei til EU i Nordhordland som ønskjer å starta eit nytt lokallag av Nei til EU, Alver Nei til EU. Me har hatt møte og har etablert eit interimsstyre som skal fungera fram til 9. mai i år. Då inviterer me alle medlemmene i Lindås, Meland og Radøy til stiftingsmøte i Alver Nei til EU, seier Toril Mongstad, som er medlem av interimsstyret.

Innan Standpunkt er ute hjå medlemmene er oppstartsmøtet gjennomført og Nei til EU har fått eit nytt lokallag.

Les om korleis det gjekk på oppstartsmøtet

■ Hordaland Nei til EU vil legge ut rapport frå oppstartsmøtet på nettsidene sine. Dei kan du finne her: neitileu.no/fylke/hordaland

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

– Kampen er ikkje over

Toril Mongstad er oppteken av at kampen mot EU ikkje er over, og at Nei til EU ikkje har gått i dvale.

– Nei til EU er aktiv som aldri før, og sentralt i kampen står no kravet om å erstatta EØS-avtala med ei likeverdig og oppdatert handelsavtale, der EU ikkje lenger skal kunna påtvinga oss lover, direktiv, forordningar og reglar som premiss for at me skal kunna handla med EU-landa, seier ho.

Alle velkomne i Nei til EU

– I Nei til EU er alle velkomne som medlemmer, anten du ønskjer å vera aktiv og delta i styre og stell og aktivitetar, eller du berre ønskjer å vera passivt medlem. Det er opp til deg, seier Toril Mongstad.

– Uansett vil du få tilsendt informasjon, du vil verta invitert på medlemsmøte og du vil kunna ha påverknad på kva du meiner er viktig for laget.